

Wyrok z dnia 16 marca 1999 r.

II UKN 520/98

Podstawa kasacji oparta na zarzucie naruszenia art. 382 KPC może być uznana za usprawiedliwioną, gdy sąd drugiej instancji pominął materiał zebrany w postępowaniu w pierwszej instancji, albo - uzupełniwszy postępowanie dowodowe we własnym zakresie - nie wziął pod uwagę jego wyników.

Przewodniczący: SSN Andrzej Kijowski, Sędziowie SN: Beata Gudowska (sprawozdawca), Stefania Szymańska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 16 marca 1999 r. sprawy z wniosku Andrzeja R. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w R. o jednorazowe odszkodowanie i rentę inwalidzką z tytułu wypadku przy pracy, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 czerwca 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Decyzjami z dnia 30 kwietnia 1997 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w R. odmówił wnioskodawcy Andrzejowi R. przyznania prawa do jednorazowego odszkodowania oraz do renty inwalidzkiej twierdząc, że opisane przy wniosku zdarzenie z dnia 8 maja 1996 r. nie miało cech wypadku przy pracy.

Sąd Wojewódzki w Warszawie wyrokiem z dnia 24 lutego 1998 r. uznał sporne zdarzenie za wypadek w pojęciu art. 6 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm.) i w tej części zmienił zaskarżoną decyzję. Równocześnie jednak - na zasadzie w art. 8 ust. 2 tej ustawy - oddalił zawarte w odwołaniu żądanie przyznania świadczeń z tego tytułu, bowiem stwierdził, że wnioskodawca, będąc w stanie nietrzeźwości, przyczynił się w znacznym stopniu do zaistnienia wypadku.

Sąd Apelacyjny w Warszawie podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji, z których wynikało, że w dniu 8 maja 1996 r., około godz. 19⁰⁰, znaleziono wnioskodawcę z widocznymi obrażeniami głowy, leżącego na klatce schodowej w bloku przy ul. B. Mimo, że poszkodowany nie potrafił w pamięci odtworzyć przyczyny zajścia, Sąd drugiej instancji, za Sądem Wojewódzkim, uznał doznane przez niego obrażenia za wywołany przyczyną zewnętrzną skutek wypadku pozostającego w związku z pracą. Związek ten przyjął na podstawie opisu zdarzeń dokonanego przez samego wnioskodawcę. Pomiął, że w krótkim czasie po wypadku wnioskodawca nie miał żadnej świadomości co do miejsca zdarzenia i przypuszczał, że doznał wypadku na dworcu kolejowym, ale przyjął za wiarygodne późniejsze relacje o działaniu na polecenie pracodawcy. Ustalił zatem, że wnioskodawca, zatrudniony w zakładzie "Z." Przetwórstwo i Obrót Metalami i Kamieniami Szlachetnymi Marka B. w P., poszukiwał - nie mając dokładnego adresu - domu Marka M., aby wezwać go do zgłoszenia się w firmie, a upadł na schodach w trakcie odwiedzania okolicznych domów. Nie dał jednak Sąd drugiej instancji wiary tym relacjom wnioskodawcy w procesie, które dotyczyły spożywania przed wypadkiem alkoholu i wbrew nim oparł swe ustalenia na podstawie materiału zebranego przez Komisariat Policji w P. [...]. Wnioskodawca przyznał wówczas, że w czasie wypadku był pod wpływem alkoholu, lecz nie pamiętał kiedy, z kim i gdzie go wypił. Zeznania te były zgodne ze spostrzeżeniami lekarza pogotowia ratunkowego opisującego stan poszkodowanego jako osoby z zachowanym kontaktem słownym, mówiącej bardzo niewyraźnie i bełkotliwie, toteż - podzielając ocenę dowodów zebranych przed Sądem pierwszej instancji - Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 30 czerwca 1998 r. apelację wnioskodawcy oddalił.

Wnioskodawca wniósł kasację od tego wyroku. Opierając wniosek o jego zmianę i orzeczenie co do istoty sprawy przez uwzględnienie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, wskazał na naruszenie prawa materialnego - art. 8 ust. 2 ustawy, "jego niewłaściwe zastosowanie przez przyjęcie, że Andrzej R. był w czasie wypadku w stanie nietrzeźwości, oraz że przyczynił się w znacznym stopniu do wypadku". Jako podstawę kasacji przytoczył także naruszenie przepisów postępowania - "art. 382 KPC, powodujące w konsekwencji oddalenie apelacji, jako bezzasadnej na podstawie art. 385 KPC, co mogło mieć decydujący wpływ na wynik sprawy".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie ma uzasadnionych podstaw.

Przytoczenie podstawy kasacyjnej z art. 393¹ pkt 1 KPC nie godzi się z jej uzasadnieniem, w którym skarżący - zamiast formułować zarzuty jurydyczne - koncentruje się na ustaleniach faktycznych poczynionych przez Sąd drugiej instancji. Wprawdzie oczywiste jest, że właściwe zastosowanie prawa materialnego wymaga oparcia się na należycie ustalonym stanie faktycznym, jednak usprawiedliwienia podstawy naruszenia prawa materialnego (art. 393¹ KPC) nie stanowi uzasadnienie kasacji sprowadzające się do zwalczania ustaleń poczynionych przez Sąd drugiej instancji wyłącznie przy pomocy argumentu opartego na zarzucie nieprzeprowadzenia bliżej nieokreślonego postępowania dowodowego. W objętej kasacją sprawie oznacza to, że nie można wykazać naruszenia przepisu art. 8 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. przez zarzucenie Sądowi drugiej instancji dokonania ustaleń faktycznych wypełniających hipotezę tego przepisu.

Taki zarzut może wiązać się tylko z kasacją opartą na podstawie naruszenia przepisów postępowania, przy czym, jeżeli druga podstawa kasacyjna opiera się - jak w rozpoznawanej sprawie - wyłącznie na naruszeniu przepisu art. 382 KPC., to mogłaby być usprawiedliwiona tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał, że Sąd drugiej instancji pominął materiał zebrany w postępowaniu przed pierwszą instancją albo że - uzupełniwszy postępowanie dowodowe we własnym zakresie - nie wziął pod uwagę jego wyników.

Kontrola kasacyjna wykazuje tymczasem, że podstawą orzekania przez Sąd drugiej instancji były wszystkie dowody przeprowadzone w sprawie, zebrane uprzednio w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, a Sąd Apelacyjny własnego materiału nie gromadził. Nie miał zresztą obowiązku, ani potrzeby prowadzenia nowych dowodów, gdyż materiał dowodowy zebrany w dotychczasowym postępowaniu był pełny, a wnioski o przeprowadzenie dalszych dowodów - przy uwzględnieniu wymagań art. 381 KPC - nie były stawiane. W konsekwencji Sąd drugiej instancji wydał swe orzeczenie po ponownym zbadaniu całej sprawy i rozważeniu wyników postępowania przed Sądem Wojewódzkim, a z zebranego materiału skorzystał w ten sposób, że nadał decydujące znaczenie ustaleniom poczynionym na podstawie akt dochodzenia oraz dowodom przeprowadzonym w pierwszej instancji, dla których zadeklarował pełną aprobatę. Ustalenia te stały się następnie właściwą i kompletną podstawą faktyczną rozstrzygnięcia, co spowodowało oddalenie apelacji.

Skoro więc uzasadnienie pierwszej podstawy kasacyjnej polega na nieporozumieniu, zaś wytknięcie naruszenia art. 382 w związku z art. 387 KPC okazało się chybione, nie znajdującą usprawiedliwienia kasacja ulega oddaleniu na podstawie art. 393¹² KPC.

=====